

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 148/2012-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. N. M., B., Mgr. V. V., K., Ing. Ľ. M., B., a Ing. M. V., K., zastúpených advokátom JUDr. A. G., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/211/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. N. M., Mgr. V. V., Ing. Ľ. M. a Ing. M. V. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. februára 2012 doručená sťažnosť Mgr. N. M., Mgr. V. V., Ing. Ľ. M. a Ing. M. V. (ďalej len „sťažovatelia“), v ktorej namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/211/2009.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia «... podali dňa 30. 10. 2009 na Okresnom súde... žalobu na ochranu osobnosti, v ktorej si ako žalobcovia uplatňovali proti žalovanému – V., a. s. (ďalej len „V.“) nároky plynúce im z ich porušených práv na ochranu osobnosti, ako aj nároky plynúce sťažovateľkám v 1. a 2. rade z tzv. postmortálnej ochrany osobnosti alebohej... matky sťažovateľiek v 1. a 2. rade...

Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu v predmetnej právnej veci po výzve súdu na zaplatenie návrhových poplatkov podali Žiadosť o priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov... Sťažovatelia sa totiž v tom čase domnievali, že v rámci súvisiaceho trestného konania vedeného na Okresnom riaditeľstve PZ v K. pod spis. zn.: ČVS: ORP-2270/0-OJP-KE-2007 bude vyvodená trestnoprávna zodpovednosť za spáchanie tohto prečinu voči konkrétnej osobe...

V súvislosti s prebiehajúcim trestným konaním vedeným na Okresnom riaditeľstve PZ v K. (ďalej len „OR PZ K.“) pod spis. zn.: ČVS: ORP-2270/0-OJP-KE-2007 zaslali sťažovatelia na Okresný súd... Uznesenie OR PZ K. zo dňa 11. 02. 2010, ktorým bolo vznesené obvinenie voči... za prečin usmrtenia... Následne vydal porušovateľ Uznesenie zo dňa 12. 04. 2010, ktorým predmetné konanie vedené pod č. k.: 17 C/211/2009 prerušil, a to až do právoplatného skončenia trestného konania...

Dňa 02. 06. 2010 podali žalobcovia Žiadosť o pokračovanie v predmetnom konaní... Zároveň v tejto žiadosti sťažovatelia upozornili porušovateľa na to, že v súlade s jeho výzvou uhradili súdne poplatky za podaný návrh - žalobu, pričom tiež uviedli, že na podanej žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov netrávajú... Porušovateľ však tejto žiadosti nevyhovel...

Následne, dňa 17. 01. 2011 sťažovatelia podali 3. žiadosť o pokračovanie v predmetnom konaní a súčasne žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania, pričom okrem vyššie spomínaných skutočností v nej poukázali na ich záujem na prejednaní predmetnej veci pred súdom, ktorý deklarovali jednak aj touto v poradí treťou žiadosťou, ale najmä citlivosťou predmetu konania...

Dňa 09. 05. 2010 podali sťažovatelia opätovnú žiadosť o pokračovanie v predmetnom súdnom konaní...

Ďalej sťažovatelia v... sťažnosti uviedli, že od začatia súvisiaceho trestného stíhania konania boli vydané spolu tri uznesenia o vznesení obvinenia, z ktorých prvé dve boli v tom čase dodatočne zrušené. Sťažovatelia taktiež upozornili aj na povinnosť súdu vytyčiť pojednávanie do 2 mesiacov od zaplatenia súdneho poplatku, ktorý sťažovatelia zaplatili dňa 02. 06. 2010. Pojednávanie v predmetnej veci však doposiaľ vytyčené nebolo. Zároveň opakovane upozornili na skutočnosť, že občiansko-právne konanie nie je viazané trestným konaním...

Na základe sťažnosti proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania podanej sťažovateľkou v 1. rade dňa 20. 10. 2011, prokurátorka Okresnej prokuratúry K... preskúmala správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu, pričom dospela k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná a napadnuté uznesenie o zastavení trestného stíhania je vecne správne a bolo vydané v súlade so zákonom, pričom na základe toho Uznesením zo dňa 24. 11. 2011, č. k.: 3 Pv 1304/07 podanú sťažnosť sťažovateľky zamietla. Vzhľadom na závery dokazovania vykonaného v súvisiacom trestnom konaní sme presvedčení o nesprávnosti a nezákonnosti rozhodnutí - Uznesenia vyšetrovateľa OR PZ K... č. k.: ORP-2270/1-OJP-KE-2007 a Uznesenia prokurátorky... č. k.: 3 Pv 1304/07...

Tým, že porušovateľ neopodstatnene prerušil konanie vedené pod č. k.: 17 C/211/2009 a napriek viacerým žiadostiam sťažovateľov v konaní nepokračoval, hoci v týchto žiadostiach uviedli relevantné skutočnosti, pre ktoré mal v konaní pokračovať v spojitosti s tým, že nezačal vo veci konať ani potom, ako odpadol dôvod, pre ktorý predmetné konanie prerušil, jednoznačne spôsobil zbytočné prietahy v tomto konaní, čím porušil ústavné právo sťažovateľov...».

3. Sťažovatelia v závere sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Ústavné právo sťažovateľov: 1. Mgr. N. M.. 2. Mgr. V. V... 3. Ing. L. M... 4. Ing. M. V... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod č. k.: 17 C/211/2009, porušené.

2. Okresnému súdu Bratislava II sa prikazuje konať v konaní vedenom pod č. k.: 17 C/2I 1/2009, bez zbytočných prietahov.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný zaplatiť sťažovateľom: 1. Mgr. N. M... 2. Mgr. V. V... 3. Ing. E. M... 4. Ing. M. V... spolu sumu vo výške 3.000,- € titulom finančného zadosťučinenia za porušenie ich ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť sťažovateľom: 1. Mgr. N. M.. 2. Mgr. V. V... 3. Ing. E. M... 4. Ing. M. V... náhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľov vo výške 654,91- €... do 15 dní od doručenia tohto nálezu, a to na účet právneho zástupcu sťažovateľa: JUDr. A. G., advokáta...“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

8. Zo sťažnosti a z jej príloh, ako aj z dopytu na okresnom súde ústavný súd zistil, že sťažovatelia podali 30. októbra 2009 proti V., a. s., K., žalobu o ochranu osobnosti a nároky z postmortálnej ochrany osobnosti, ktorý okresnú súd zaevidoval pod sp. zn. 17 C/211/2009.

9. V uvedenej veci posudzoval ústavný súd sťažovateľmi namietané priet'ahy v súdnom konaní vedenom na okresnom súde predovšetkým vo väzbe k inštitútu prerušenia konania.

10. Uznesením okresného súdu č. k. 17 C/211/2009-188 z 12. apríla 2010 bolo konanie prerušené až do skončenia trestného konania vedeného proti MUDr. L. M. a MUDr. I. P. Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Slovenskej republiky K. pod sp. zn. ČVS: ORP-2270/0-OJP-KE-2007. Uznesenie o prerušení konania je odôvodnené takto: „... *Nakoľko sa v trestnom konaní vedenom proti MUDr. L. M. a MUDr. I. P. rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní, súd na základe vyššie uvedeného s poukazom na cit. zák. ustanovenie konanie 17 C/211/2009 prerušil.*“ *Proti tomuto uzneseniu okresného súdu bolo možné podať odvolanie, ktoré žiadny z účastníkov nepodal, v dôsledku čoho sa toto uznesenie stalo právoplatným 12. mája 2010.*

11. Okresný súd následne vykonával úkony – listom zo 14. septembra 2010 zisťoval na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Slovenskej republiky, Úrade justičnej a kriminálnej polície, odbore justičnej polície, K. (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“), v akom stave je konanie a či bola podaná obžaloba. V kladnom prípade žiadal zaslať rovnopis obžaloby. V odpovedi okresné riaditeľstvo PZ v liste z 23. septembra 2010 okresnému súdu oznámilo, že v predmetnej veci dosiaľ nebola podaná obžaloba. Na ďalší dopyt okresného súdu z 9. júna 2011 okresné riaditeľstvo PZ oznámilo, že *„prebieha vyšetrovanie, ktoré zatiaľ ukončené nebolo. Vzhľadom k náročnosti a rozsiahlosti dokazovania, ako aj k zložitej dôkaznej situácii je len ťažko možné predpokladať termín ukončenia vyšetrovania.“*. Okresný súd listom z 11. januára 2012 požiadal okresné riaditeľstvo PZ o zapožičanie spisového materiálu sp. zn. ČVS: ORP-2270/0-OJP-KE-2007, ak je vec právoplatne skončená.

12. Podľa § 109 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien (ďalej len „OSP“) súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP súd konanie preruší, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Podľa § 111 ods. 1 OSP ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova. Podľa § 111 ods. OSP ak je konanie prerušené podľa § 109, súd urobí všetky potrebné opatrenia, aby sa odstránili prekážky, ktoré spôsobili prerušenie alebo pre ktoré prerušenie trvá. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu.

13. Podľa § 135 ods. 1 OSP súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal.

14. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (m. m.

II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie všeobecného súdu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa jeho rozhodnutia (m. m. III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

15. Súdne konanie, v ktorom podľa sťažovateľov malo dôjsť k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo prerušené uznesením okresného súdu sp. zn. 17 C/211/2009 z 12. apríla 2010, proti ktorému sťažovatelia nevyužili právo podať odvolanie (pozri bod 10 *in fine*).

16. V dôsledku skutočnosti, že konanie v právnej veci sťažovateľov nemôže od prerušenia konania, t. j. od 12. apríla 2010 do 16. februára 2012, pokračovať, neprebiehalo v tomto období také konanie, ktorého výsledkom malo byť rozhodnutie všeobecného súdu o uplatnenom nároku sťažovateľov, a preto nie je možné uvažovať o tom, že by v predmetnom konaní mohlo ešte dôjsť k naplneniu účelu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ktorým je odstránenie stavu ich právnej neistoty. Dobu prerušenia konania totiž nemožno považovať za zbytočné priet'ahy, ktoré by boli spôsobené činnosťou (nečinnosťou) súdu v občianskoprávnom konaní. Platí to predovšetkým v trestných veciach, v ktorých podľa § 135 ods. 1 OSP je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal. Z toho dôvodu nemožno namietať v napadnutom konaní porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože ďalší postup súdu vo veci samej v tomto konaní súvisí s prebiehajúcim trestným konaním vedeným pod sp. zn. ČVS: ORP-2270/0-OJP-KE-2007.

17. Okrem už uvedeného v prípade námietok porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy týkajúceho sa priet'ahov v čase pred uvedeným prerušením konania ústavný súd konštatuje, že ich na základe predloženej sťažnosti preskúmať nemohol, pretože sťažovatelia svoju sťažnosť nepodali v lehote dvoch mesiacov ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

18. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť. Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ na počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

19. Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia sa o namietaných skutočnostiach (prieťahoch v konaní) mohli dozvedieť najneskoršie doručením uznesenia č. k. 17 C/211/2009-188 z 12. apríla 2010 (o prerušení konania), ktoré bolo doručené ich právnomu zástupcovi. Uvedený moment je právne významný z toho dôvodu, že sťažovatelia sťažnosťou podanou ústavnému súdu v podstatnom namietajú prieťahy v činnosti okresného súdu práve v dôsledku prerušenia konania (chápaného podľa ich názoru ako nečinnosť okresného súdu). Keďže sťažnosť doručili sťažovatelia ústavnému súdu 16. februára 2012, táto bola podaná aj po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

20. Navyše, proti uzneseniu o prerušení konania bolo možné podať riadny opravný prostriedok, ktorý však sťažovatelia nevyužili. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že sťažovatelia súhlasili s prerušením konania a neskôr toto prerušenie na ústavnom súde namietali (princíp subsidiarity).

21. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v sťažnosti uplatňovanými nárokmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2012

